

ANALÝZA

9. 4. 2014

Vývoj indexů spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí 2014

Celková hladina spotřebitelských cen vzrostla v 1. čtvrtletí 2014 proti 4. čtvrtletí 2013 o 0,4 %. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v 1. čtvrtletí 2014 o 0,2 %, což bylo o 0,9 procentního bodu méně než ve 4. čtvrtletí 2013.

Mezičtvrtletní zvýšení cenové hladiny v 1. čtvrtletí 2014 ovlivnilo především zvýšení cen potravin a nealkoholických nápojů. Toto zvýšení bylo způsobeno hlavně vyššími sezónními cenami ovoce a zeleniny (o 13,9 % resp. 11,6 %), ale zdražení v menší míře zaznamenala i většina dalších potravin. To se týkalo především mléka, sýrů, vajec, jogurtů a ostatních mléčných výrobků, jejichž ceny vzrostly v průměru o 4,4 %. Pokles cen nastal zejména u kávy a čaje. K významnějšímu zvýšení cen došlo i v oddíle alkoholické nápoje a tabák vlivem nárůstu cen alkoholických nápojů o 2,9 %. V oddíle doprava způsobilo mírný mezičtvrtletní cenový růst zvýšení cen pohonných hmot, nových automobilů a dopravních služeb (v rozmezí 0,7 až 1,2 %). Nižší ceny v 1. čtvrtletí 2014 než ve 4. čtvrtletí 2013 měly čtyři oddíly spotřebního koše. Nejvíce klesly ceny u odívání a obuvi v důsledku výprodejových cen v lednu a únoru. Propad cen v oddíle bydlení způsobilo snížení cen zemního plynu a elektřiny. Příčinou cenového poklesu v oddíle zdraví bylo zrušení regulačního poplatku za pobyt v nemocničních zařízeních. V oddíle pošty a telekomunikace pokračoval pokles cen mobilních telefonů a telefonických a telefaxových služeb.

Indexy spotřebitelských cen (předchozí čtvrtletí = 100)

ODDÍL	rok 2013				rok 2014
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	1. čtvrtletí
ÚHRN	101,4	100,2	99,7	99,9	100,4
Potraviny a nealkoholické nápoje	103,8	101,4	98,9	100,1	103,6
Alkoholické nápoje a tabák	100,7	100,8	100,5	101,1	101,6
Odívání a obuv	94,8	104,3	98,0	104,7	95,7
Bydlení, voda, energie, paliva	102,3	99,5	99,4	100,0	98,6
Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	100,1	99,7	99,2	99,4	100,4
Zdraví	101,1	100,4	100,1	99,3	96,9
Doprava	100,2	99,9	100,5	99,2	100,6
Pošty a telekomunikace	99,3	94,9	96,9	98,8	99,6
Rekreace a kultura	101,3	99,6	102,1	98,0	100,8
Vzdělávání	100,2	100,1	100,3	100,7	100,2
Stravování a ubytování	100,7	100,6	100,5	100,1	100,5
Ostatní zboží a služby	100,9	100,5	99,4	100,0	100,8

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v 1. čtvrtletí 2014 proti 1. čtvrtletí 2013 pouze o 0,2 %, což bylo o 0,9 procentního bodu méně než ve 4. čtvrtletí 2013. Příčinou tohoto výrazného zpomalení meziročního cenového růstu byl rozdílný meziměsíční přírůstek cen v lednu 2014 a v lednu 2013. V letošním lednu vzrostly ceny pouze o 0,1 %, což byl nejnižší lednový meziměsíční přírůstek cen od roku 1993. Přitom v lednu 2013 vzrostly ceny meziměsíčně o 1,3 %, tedy o 1,2 procentního bodu více než v lednu 2014. Tento rozdíl se projevil ve zpomalení meziročního růstu cen v lednu 2014 na 0,2 % z 1,4 % v prosinci 2013. Vliv jednotlivých oddílů spotřebního koše na úhrnný index spotřebitelských cen na přelomu roku 2013 a 2014 vyčísluje rozklad úhrnného přírůstku spotřebitelských cen.

Rozklad meziroční změny indexů spotřebitelských cen

COICOP	ODDÍL	meziroční změna v % bodech					
		2013			2014		
		říjen	listopad	prosinec	leden	únor	březen
0	ÚHRN	0,9	1,1	1,4	0,2	0,2	0,2
01.	POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6
02.	ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
03.	ODÍVÁNÍ A OBUV	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
04.	BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	0,4	0,4	0,3	-0,7	-0,7	-0,6
05.	BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZAŘÍZENÍ DOMÁCNOSTI, OPRAVY	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
06.	ZDRAVÍ	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
07.	DOPRAVA	-0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1
08.	POŠTY A TELEKOMUNIKACE	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
09.	REKREACE A KULTURA	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
10.	VZDĚLÁVÁNÍ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11.	STRAVOVÁNÍ A UBYTOVÁNÍ	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
12.	OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1

Z tabulky je zřejmé, že na růstu cen v 1. čtvrtletí 2014 se podílely zejména ceny v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje a v oddíle alkoholické nápoje a tabák. Naopak pokles cen v lednu a tím i v 1. čtvrtletí 2014 zaznamenaly (poprvé od vzniku samostatné ČR) ceny v oddíle bydlení vlivem snížení cen energií.

Vliv cen položek obsažených v oddíle bydlení dokládá celkový index spotřebitelských cen bez bydlení, vody, energie, paliv. V 1. čtvrtletí 2014 vzrostly spotřebitelské ceny celkem o 0,2 %, při vyloučení položek bydlení o 1,2 %.

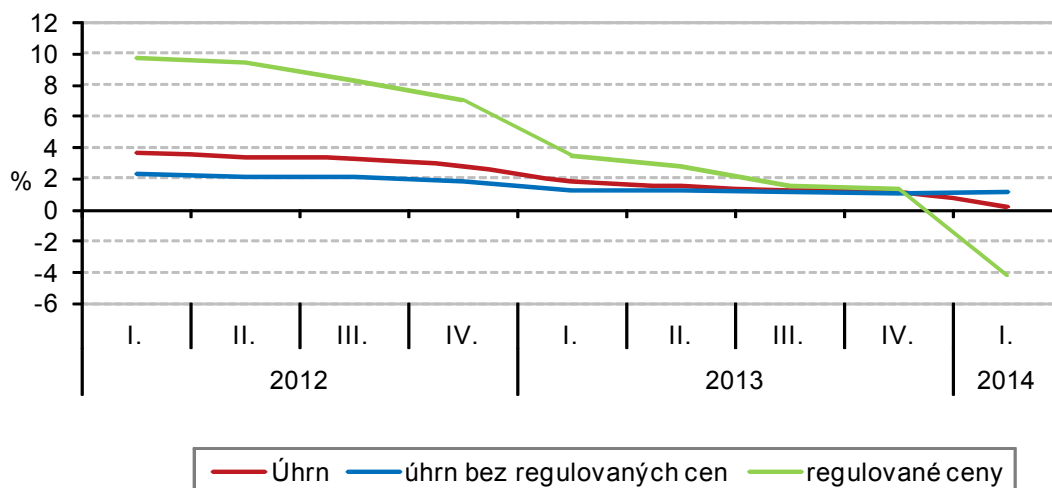
Na zpomalení meziročního cenového růstu se podílel i pokles cen v oddíle **zdraví** v důsledku zrušení regulačního poplatku za pobyt v nemocnici.

Vliv poklesu cen energií a zrušení regulačního poplatku se projevil v hodnotách indexu regulovaných spotřebitelských cen a indexu tržních spotřebitelských cen. V 1. čtvrtletí 2014 vzrostly meziročně spotřebitelské ceny o 0,2 %, z toho tržní ceny o 1,2 %, zatímco regulované ceny klesly o 4,2 %.

Oddělení informačních služeb – ústředí

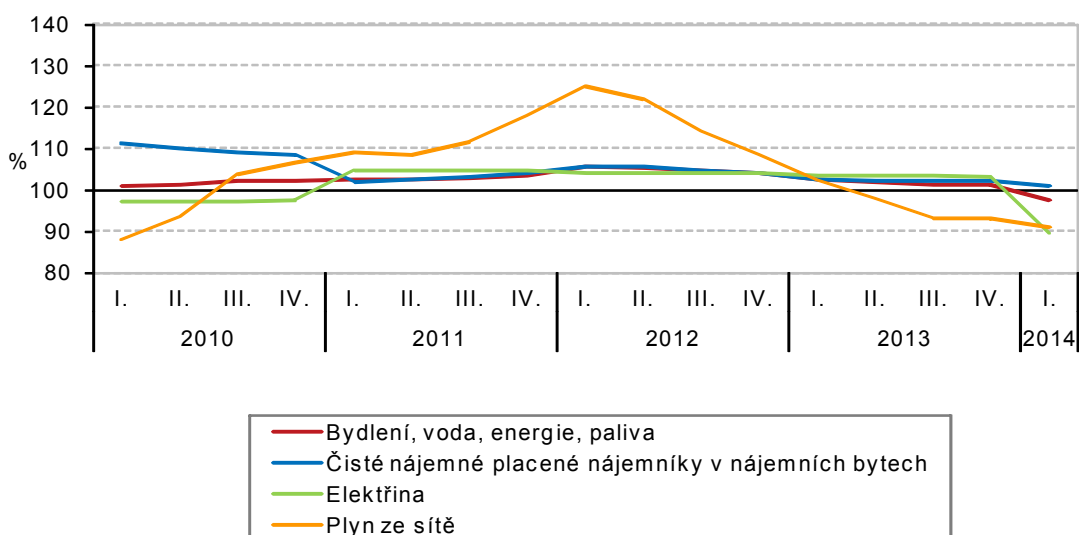
ANALÝZA

Indexy spotřebitelských cen
(změna proti stejnému období předchozího roku)

Obrat v meziročním vývoji cen nastal v oddíle **bydlení**, které v předcházejících letech bylo jedním z hlavních faktorů zvyšování inflace. Tento obrat způsobilo snížení cen elektřiny o 10,5 % a zemního plynu o 9,1 %. Ceny čistého nájemného přes jejich úplnou deregulaci na celém území ČR vzrostly jen o 1,1 %. Zmírnění cenového růstu nastalo u vodného na 3,4 % (ze 6,6 % ve 4. čtvrtletí 2013) a stočného na 3,2 % (ze 7,0 % ve 4. čtvrtletí 2013). Ceny tepla a teplé vody byly vyšší jen o 0,9 %.

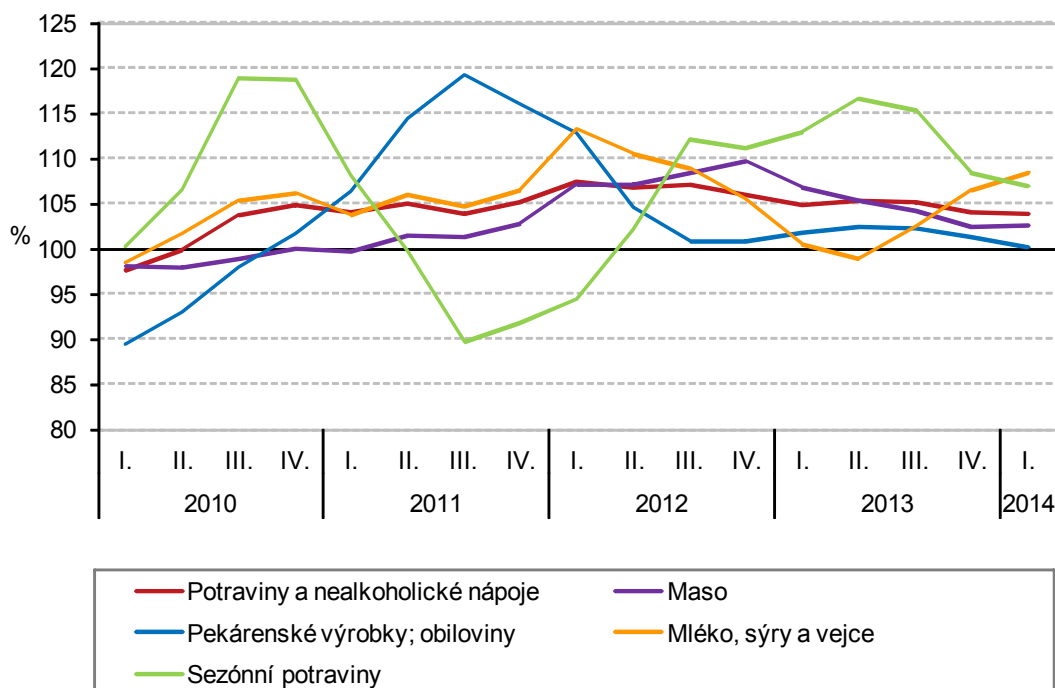
Indexy spotřebitelských cen
(stejně období předchozího roku = 100)

ANALÝZA

V oddíle **potravin a nealkoholické nápoje** bylo mírné snížení meziročního růstu cen výsledkem zpomalení cenového růstu pekárenských výrobků a obilovin, olejů a tuků a poklesu cen cukru, nealkoholických nápojů. Výrazně se snížil růst cen brambor (ze 71,8 % ve 4. čtvrtletí 2013 na 28,0 % v 1. čtvrtletí 2014). Naopak rychleji rostly ceny sýrů, jogurtů a ostatních mléčných výrobků, ovoce.

Indexy spotřebitelských cen
(stejně období předchozího roku = 100)

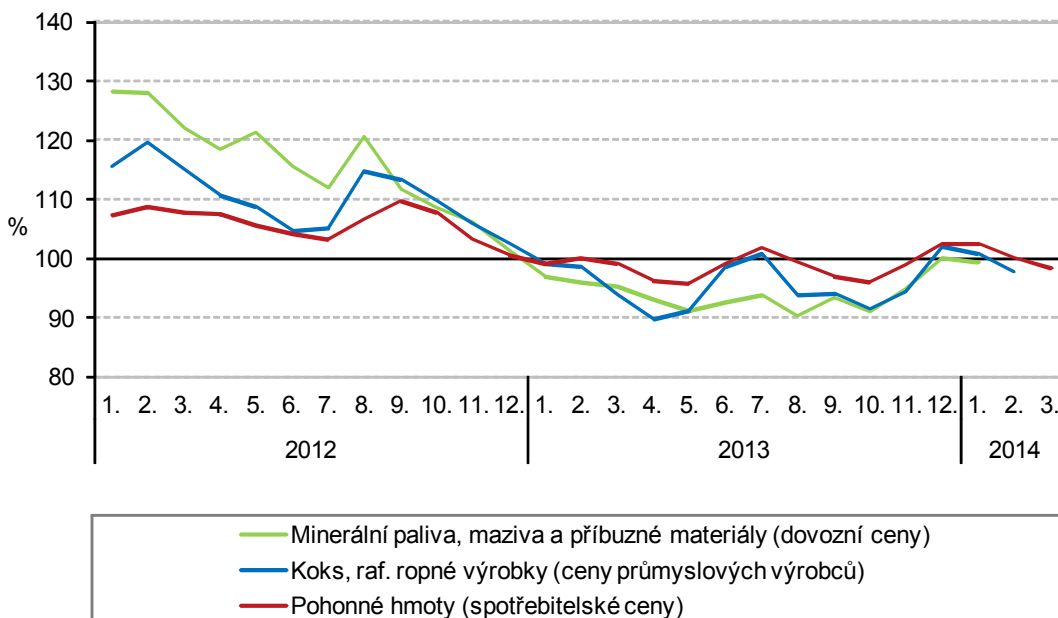
Zrychlení meziročního cenového růstu se projevilo v oddíle **alkoholické nápoje a tabák**, kde ceny alkoholických nápojů byly v 1. čtvrtletí 2014 vyšší o 3,3 % (ve 4. čtvrtletí 2013 o 1,6 %) a ceny tabákových výrobků o 5,1 % (ve 4. čtvrtletí 2013 o 4,8 %).

Také v oddíle **odívání a obuv** zrychlil v 1. čtvrtletí 2014 meziroční růst cen vlivem cen oděvů, které vzrostly o 0,8 %, zatímco ve 4. čtvrtletí 2013 byly nižší o 1,3 %. Ceny obuvi se zvýšily o 7,4 %.

V oddíle **doprava** přešly ceny z mírného poklesu ve 4. čtvrtletí 2013 do mírného růstu v 1. čtvrtletí 2014. Důvodem byly především ceny pohonných hmot, které měly podobný trend. Ceny pohonných hmot se meziročně výrazně zvýšily v lednu, v únoru stagnovaly a v březnu se snížily. Vývoj spotřebitelských cen pohonných hmot ve vztahu k cenám průmyslových výrobců a dovozním cenám ropných výrobků znázorňuje následující graf.

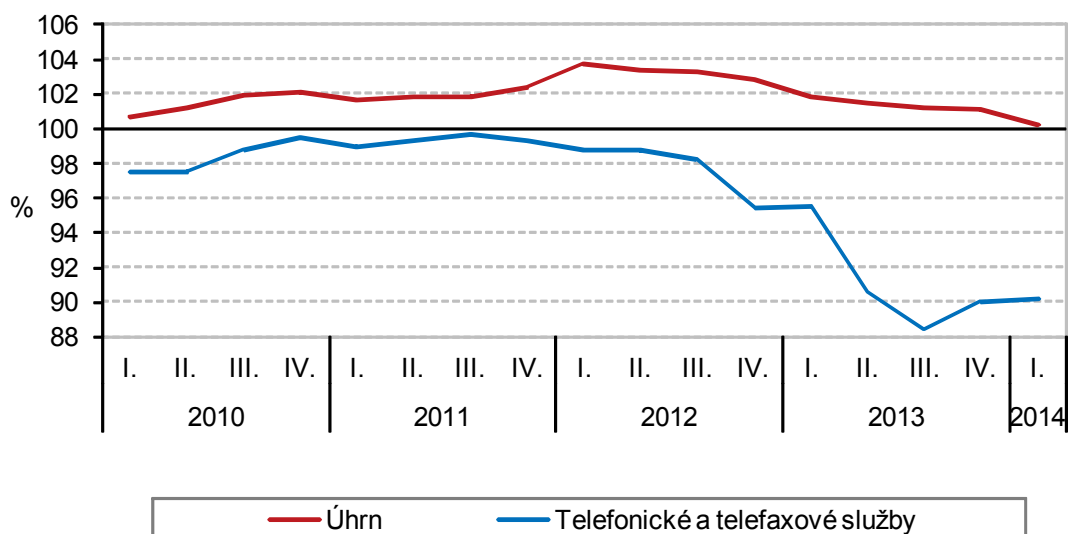
ANALÝZA

Indexy cen ropných výrobků
(stejně období předchozího roku = 100)

V oddíle **pošty a telekomunikace** pokračoval pokles cen telefonických a telefaxových služeb zhruba na stejné úrovni jako ve 4. čtvrtletí 2013.

Indexy spotřebitelských cen
(stejně období předchozího roku = 100)

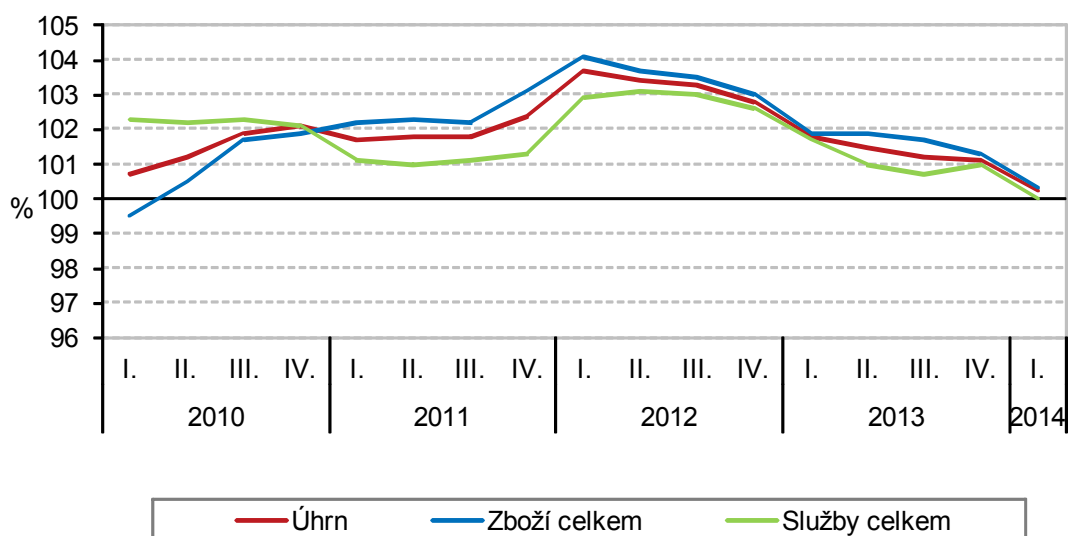

ANALÝZA

Meziroční pokles cen pokračoval v 1. čtvrtletí 2014 i u spotřebičů pro domácnost, mobilních telefonů, zařízení pro příjem, záznam a reprodukci obrazu a zvuku.

Růst cen **zboží úhrnem** zpomalil v 1. čtvrtletí 2014 na 0,3 % (z 1,3 % ve 4. čtvrtletí 2013) a u cen **služeb** zpomalil na nulový (z 1,0 % ve 4. čtvrtletí 2013).

Indexy spotřebitelských cen
(stejně období předchozího roku = 100)

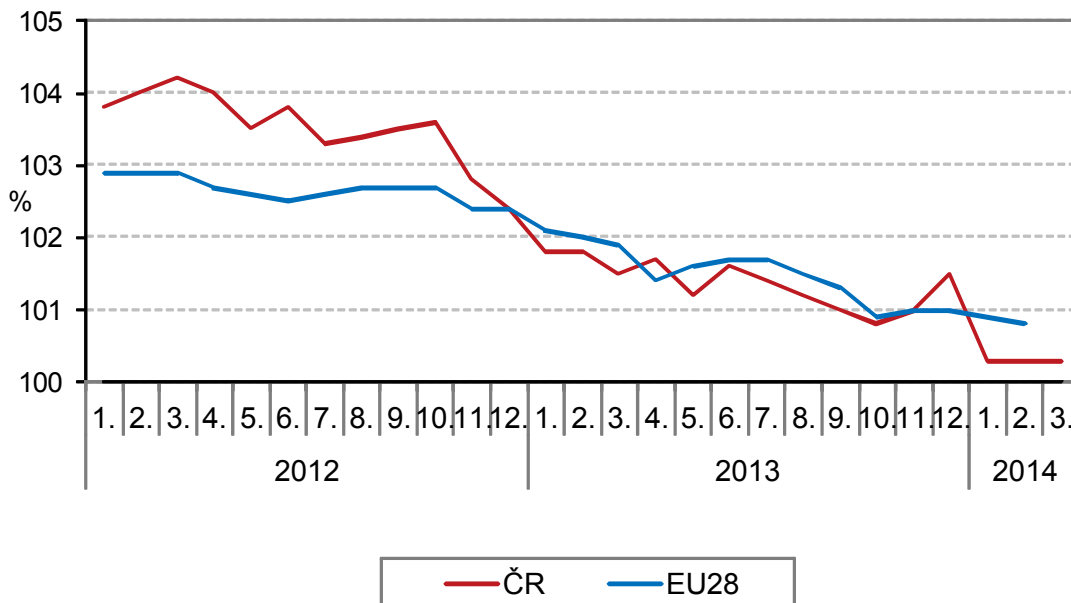

Harmonizovaný index spotřebitelských cen v zóně EU28

Meziroční přírůstek harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP) 28 členských zemí EU byl podle údajů Eurostatu **v lednu** 0,9 % a **v únoru** 0,8 %. V ČR byly meziroční hodnoty v těchto měsících shodně 0,3 %. Podle předběžných údajů zůstal přírůstek HICP v ČR na této úrovni i **v březnu**. Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že k postupnému snižování meziroční inflace došlo i v rámci zemí EU. Meziroční HICP v ČR byl v roce 2012 vyšší než průměrný HICP ve 28 členských zemích EU. V posledních měsících roku 2012 se tento rozdíl začal snižovat a v roce 2013 se tyto hodnoty přiblížily. V 1. čtvrtletí 2014 však přírůstek HICP v ČR zaznamenal výraznější pokles než přírůstek HICP EU28.

ANALÝZA

Harmonizované indexy spotřebitelských cen
(stejně období předchozího roku = 100)

ANALÝZA
Indexy spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí 2014

COICOP	Oddíl	Stálé váhy roku 2012 v promile	2013				2014			
			Stejně období předchozího roku = 100							
			1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	4.čtvrtletí	leden	únor	březen	1.čtvrtletí
0	Úhrn	1000,0	101,8	101,5	101,2	101,1	100,2	100,2	100,2	100,2
	v tom :									
01	potraviny a nealkoholické nápoje	170,8	104,9	105,4	105,3	104,1	103,9	104,2	103,7	103,9
	z toho:									
01.11	pekárenské výrobky; obiloviny	27,2	101,8	102,5	102,4	101,4	99,7	100,6	100,2	100,2
01.12	maso	40,6	106,9	105,4	104,3	102,5	102,6	101,9	103,2	102,6
02	alkoholické nápoje, tabák	95,0	103,6	104,2	103,4	103,2	103,8	104,2	104,5	104,1
03	odívání a obuv	32,9	97,2	97,9	100,3	101,3	102,0	102,1	102,9	102,3
04	bydlení, voda, energie, paliva	265,6	102,6	102,0	101,2	101,2	97,6	97,6	97,7	97,6
	z toho:									
04.111	čisté nájemné placené nájemníky v náj. bytech	36,2	102,6	102,1	102,2	102,1	101,1	100,8	101,4	101,1
04.511	elektřina	47,4	103,3	103,3	103,3	103,1	89,5	89,5	89,5	89,5
04.521	zemní plyn	29,3	102,1	97,9	93,1	93,1	90,9	90,9	90,9	90,9
05	bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	61,1	99,2	99,2	99,2	98,4	98,6	98,6	98,7	98,7
06	zdraví	23,8	103,5	103,6	101,8	100,9	96,2	96,7	97,1	96,7
07	doprava	101,3	99,2	98,8	99,6	99,8	101,0	100,1	99,3	100,1
	z toho:									
07.221	pohonné hmoty	36,1	99,4	97,1	99,3	99,1	102,5	100,0	98,4	100,3
08	pošty a telekomunikace	30,6	95,1	90,5	88,6	90,2	90,2	90,2	90,9	90,4
09	rekreace a kultura	87,6	99,9	99,9	100,4	101,0	100,5	100,6	100,5	100,5
	z toho:									
09.60	dovolená s komplexními službami	19,1	102,5	102,5	104,0	105,2	103,6	103,8	104,1	103,8
10	vzdělávání	7,4	101,6	101,5	101,4	101,1	101,1	101,3	101,3	101,3
11	stravování a ubytování	55,6	102,4	101,9	102,0	101,8	101,5	101,6	101,6	101,6
12	ostatní zboží a služby	68,3	101,7	102,1	101,5	100,9	100,9	100,5	100,6	100,7

Zpracovali: pracovníci Oddělení spotřebitelských cen ČSÚ

Kontaktní osoba:

Ing. Jiří Trexler

Oddělení spotřebitelských cen ČSÚ

 E-mail: jiri.trexler@czso.cz

Tel.: 274 054 137